

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 4

86. ÅRGANG

23. FEBRUAR

1 9 7 4

SOLSJENITSYN-DRAMAET:

Nødvendig advarsel her hjemme

«Hva er det som holder på å skje i norsk kulturliv? En snikende ka da-verdisiplin blant venstresosialister og revolusjonære, som på forskjellige måter smitter over på andre radikale og liberale mennesker. Jeg tenker på folk som deltar aktivt i tverrpolitiske fora og frontdannelser, enten det nå er studentersamfunn, kvinnefront, kulturfront eller andre sammenslutninger. En gradvis ensretting gjør seg gjeldende, slik at mange til slutt ikke våger å tenke eller handle avvikende av redsel for å falle utenfor de vedtatte mønstre. Dette ble tydelig under Norsk Studentunions behandling av Solsjenitsyn-saken, der unionens sosialister og uavhengige radikale nektet å gi sin støtte, fordi det angivelig sto

høyreelementer bak. Hva er dette for logikk? Iallfall ikke ytringsfrihetens! De som virkelig mener noe med ytringsfrihet for alle mennesker kan ikke lenger påberope seg demokratiet, hvis de nekker å støtte en Solsjenitsyn-kampanje, fordi konservative mennesker gjør det samme.

Det eksisterer bare én legitim grunn til å nekte å støtte Solsjenitsyn og andre avvikende personligheter i Sovjet, og det er åpent og redelig å bekjenne at man er imot ytringsfrihet. Og at man slett ikke tåler andres meninger og trosoverbevisning.»

(Pastor Øivind Foss i artikkelen «Solsjenitsyn og de radikale» i Aftenposten 13/2.)

Forsiden

Solsjenitsyn-dramaet står som et dystert minne om februar måned 1974. Kommunistregimet i Moskva, et styre som engang i en nå fjern fortid hadde som mål å befri menneskene fra nød og undertrykkelse, måtte igjen bruke tung og brutal makt mot et enkelt menneske — og denne gang den verdenskjente forfatteren Aleksandr Solzjenitsyn.

Vi har valgt, som en aktuell kommentar til det som har hendt, å gjengi noen ord fra en artikkel pastor Øivind Foss skrev i Aftenposten den 13. februar. Vi fremhever nettopp hans ord fordi de etter vår mening inneholder en merkelig nødvendig advarsel til enkelte i vårt norske kulturliv. Vi håper at ordene blir hørt.

Å. R.

Felles- skapets dag

Søndag den 24. februar feires det som har blitt kalt Fellesskapets Dag i katolske menigheter i dette bispedømme.

Dagen markeres ved spesielle arrangementer mange steder og blir en milepel i arbeidet for å styrke fellesskapsfølelsen i menighetene.

Kristiansand

Biskopen innviet søndag den 17. februar den nyrestaurerte St. Ansgar kirke i Kristiansand.

REDAKSJONELT:

ANSTRENG

Om noen dager skal vi motta askekorset på vår panne og få høre at av støv er vi kommet, og til støv skal vi bli. Og så begynner den vandringsen opp mot påsken som kan kjennes som en temmelig anstrengende moralsk opprustning midt i vår knipa. Det oppfordres både til fasteaksjon og forsagelse. Bra ting, alt sammen, men har ikke slikt mer berettigelse på sørligere breddegrader, hvor fastetid er vår tid, og hvor den avløser en løssluppen festtid?

Her nord kommer fastetiden på slutten av en lang, mørk vinter, og den er selv oftest både grå og trist. Ikke er det skikkelig vinter lenger, men våren har ennå ikke mot til å komme. Er det øyeblikket til å gi avkall på hverdagens små gleder, som hjelper oss til å holde oss selv og humøret så noenlunde oppe?

Men er fastetiden en tid med bare negativt fortegn? Den kan også innledes med et annet ord: «Omvend

dere og tro på evangeliet.» Det gir en ny tone til fastetiden, en tone av håp og glede. At vi er støv, trenger vi i grunnen ikke å bli minnet om; det kjenner vi så altfor godt hver dag. Det faller ulike vanskeligere å tro på det glade budskap — tross alt. Tro på det gjør vi kanskje, men tar vi det på alvor? Enn om vi prøvde det i denne tiden?

Forutsetningen er omvendelse. Vi må vende oss til Gud med et helhjertet ja, og så kan vi sammen med ham ta fatt på fastetidens vandring mot det lovede land. Det er en vandring som koster, og hvor det ikke nytter å prøve å sikre seg selv materielt og åndelig. Vi må våge spranget og la Gud lede oss på denne vandring som er en utvandring — ut av oss selv og de

«Persbråten» i fasesonen

Persbråten — hjertebarnet fra 1950 — er kommet i fasesonen. Det ble den gangen kjøpt og utvidet som hjem for feriekolonien for skolebarn og til alle som ønsket en avkobling fra storbyens strev og støy. På grunn av personalmangel og andre grunner ble det ikke holdt feriekoloni de siste årene, men Persbråten står åpen for familier, ungdommen og enkeltgrupper hele året rundt. Men det koster å holde bygningene i stand. Brannvesenet i Brandbu har krevet forandringer som har medført en del omkostninger. Mariakongregasjonen som fra begynnelsen av har tatt hånd om hjertebarnet og skaffet tilveie det økonomiske grunnlag, vil fortsette med det, slik at Persbråten fortsatt kan stå til disposisjon for menighetene. Det skal holdes en basar 2. og 3. mars — se annonsen — og vi håper at mange vil slutte opp om den og avlegge basaren en visitt og med det støtte en god sak.

F. J. FISCHEDICK

Helder Camara

Erkebiskop Helder Camaras Oslo-besøk for å motta Folkets Fredspris ble en verdig høytidelighet. Under et økumenisk møte i St. Olav-kirken, holdt han en preken som vi gjengir på side 57.

ENDE?

En kløvn

forsvarsverker vi har reist omkring oss.

Det vil ikke gjøre livet lettere å leve — tvert imot. Uten vårt beskyttende skall er vi utlevert — til Gud, til våre medmennesker, men vi er frie, først og fremst fra oss selv. Da kan Gud bruke oss og forme oss, og hva han kan gjøre ut av våre fattige liv — uten at vi selv ser eller forstår det — det er så stort at vi fatter det ikke. Visst gjør det vondt, men «den som mister sitt liv, skal finne det».

K. G. J.

NR. 4

I dette nummeret har vi bl. a. disse sakene:

■ Et intervju med Josef-søstrenes provinsialforstanderinne i Norge, sr. Andrea Kampshoff og en av hennes nærmeste medarbeidere, sr. Clémence Bader Hansen. De har nylig vendt tilbake fra ordenens generalkapitel i Brasil.

■ Optimistiske uttalelser av kardinal Wright i Kongregasjonen for prestene i Rom hvor han sier at det er tydelige tegn på at «strømmen snur» når det gjelder preste- og ordensskall.

■ Utdrag av et dokument hvor en ung russisk kristen kaller sin kirkes representanter i Genève for de «falske representanter».

Dessuten stoff om årets fasteaksjon, det kommende pastoralrådsmøte i Os-nabrück og erkebiskop Helder Camaras besøk.

Dette er en kløvnehistorie som skal leses senest fetetirsdag.

En historie som passer til karnevalsdager, til siste dagen før Askeonsdagsnøkterne ro og stillhet.

Det er en overgang man ellers merker lite til her hjemme kanskje. Men de av dere som har vært ett eller annet sted nedover i Europa på denne tiden, har opplevet dette skiftet.

Norsk TV kommer sikkert med en gyngende reportasje fra karnevalet i München langt inne i selve Fastetiden, og bare noen få vil riste litt sørgmodig på hodet av det. For TV-folkene er det liksom fetetirsdag meget lenge.

Selv opplevet jeg disse dagene så de betød noe for første gang i Roma i 1960, som forholdsvis ny konvertitt.

Det var noen hektiske og gøyale timer en tirsdag, så kom Askeonsdag, neste morgen, i en kirke på Aventinerhøyden, begynnelsen på min første påske som katolikk.

Engang den onsdagen spaserte min kone og jeg i prosesjon bak pave Johannes XXIII's solide rygg. Tilfeldigvis la vi også begge merke til en ung cicercien-sermunk som sto utenfor Sante Sabina. Den munken ble siden biskop i Oslo, har dere gjettet det?

Men la meg ikke fordype meg i slike fjerne minner. 1960 er allerede en fjern tid, er det ikke merkelig?

Det var altså denne karnevalshistorien, til fetetirsdag:

En riksdagsmann går over Sergels torv i Stockholm med en levende gris under armen.

En politimann får øye på ham og roper kvasst:

— Hvor har De fått tak på den der?

Grisen svarer:

— Jag vann honom på bingo.

Historien er crazy nok til å kunne brukes under et karneval. Spøken med at det er en riksdagsmann er ikke så ond som den høres ut. Det er bare slik at alle alvorlige mennesker gjør noe underlig en slik dag.

Det er mer tragisk om vi ikke hadde evnen til å le av oss selv på fetetirsdag.

Takk for iaften, alle sammen. I morgen er det en ganske annen dag — og det skal bli skjønt.

Fasteaksjonen

Efter Pavens appell for fastetiden, som offentliggjøres i dette nummer av St. Olav (side 58), skal jeg her ikke bruke mange ord på å presentere fasteaksjonens formål.

De nordiske Caritas-organisasjoner hadde på møte i Göteborg i mai 1973 bestemt seg for å anbefale for Den Nordiske Bispekonferanse to byggebyggeprosjekter i Kenya. I løpet av sommeren kom så nyheten om den forferdelige tørkekatastrofen i Afrika, i den såkalte Sahel-sonen. Da den Nordiske Bispekonferanse i september på møte i Trondheim skulle ta stilling til formålet for fasteaksjonen 1974, fant biskopene det ikke mulig å gå inn for byggeprosjekter mens tusener av mennesker omkom av sult og tørst i Afrika. Det ble bestemt at inntektene av fasteaksjonen i år skal gis til et barneprosjekt i det lidende Afrika.

På grunnlag av denne bestemmelsen fra våre biskoper har de Nordiske Caritas-organisasjonene funnet frem til et samarbeide med Catholic Relief Services (Katolsk, Kirkelig Nødhjelp) i Genève, som allerede har lignende

prosjekter gående i flere land i Afrika. Vi vil gjerne slutte oss til denne organisasjonens program for ernæring av før-skolebarn i Senegal og Øvre Volta. Med de kr. 300 000,— vi forventer at fasteaksjonen skal innbringe i de nordiske land, kan vi virkelig yde en innsats av betydning. Tusener av barn mellom 0 til 5 år vil nyde godt av vår forsakelse i fastetiden og gi dem det ernæringstilskudd som er så absolutt avgjørende for hele deres normale oppvekst.

Nøden i Afrika har vært beskrevet i detalj i norske massemedia i mange måneder allerede. Jeg skal derfor ikke gjenta dette her. Lidelsene disse barna har vært utsatt for må gripe oss alle dypt og spore oss til å yde, ikke bare av vår overflod, men slik at vi føler at vi i sannhet har fastet. La oss også huske Jesu ord: «Det du har gjort mot en av disse mine minste, det har du gjort mot meg.»

HARALD TAXT
Caritas-leder.

Strømmen snur

Ny vending for preste- og ordenskall?

Nedgangen i preste- og ordenskall i den katolske kirke har muligens stoppet. I et intervju han har gitt i Rom, snakker en av hovedmennene i Vatikanet, kardinal Wright i Kongregasjonen for prestene om at det er tydelige tegn på at «strømmen har snudd» — perioden med nedgang i preste- og ordenskall ser ut til å være over på alle kontinenter unntatt Europa.

Kardinalen nevner tre grunner for sin optimisme:

1. En slående økning i tallet på kull av seminarister som man regner med når frem til ordinasjon i 1974 og 1975.

2. De nye religiøse samfunn og et meget sterkt program med vekt på bønn blant sognegeistlighet. En av de nye kommuniteter, i selve Rom, har allerede fylt sitt nye seminar.

3. En ny, enorm aktivitet i åndelig trening for mange prester. Denne aktivitet foregår ofte i grupper av prester som står i en uformell, men konstant forbindelse med Kongregasjonen.

Kardinal Wright som akkurat hadde vendt tilbake etter et besøk i Boston sa:

«Strømmen har snudd. Hvorfor? Vel, det har vært et tyvetall lignende kriser før i Kirkens historie, men akkurat nå synes jeg at jeg kan føle at tidevannet sakte, men uunngåelig, kommer inn igjen.»

Kardinal Wright hadde også en fjerde grunn han kunne peke på: «Et av de mest positive trekk ved vårt arbeide i de siste årene har vært kontakten med prestene. I en tolv måneders periode hadde Kongregasjonen besøk av over 1500 prester, menn som enkeltvis eller i grupper på eget initiativ har kommet til oss.»

«Disse prestene sa ofte at de kom for å snakke om dagens problemer for prestene eller for å diskutere denne Kongregasjons arbeide. Jeg synes det er meget oppmuntrende. Da jeg selv var en ung prest her i Rom, i begynnelsen av tredveårene, ville det ikke engang ha streift min tanke at jeg skulle gå inn i den romerske curia og be om en timelang samtale.»

Den siste statistiske årboken fra Vatikanet, for 1971, viser tall for at 60-årenes nedgang fortsetter. Omslaget må altså ha skjedd i 1972 og 1973.

«Opp til den 31. desember 1971 viste våre informasjoner at det var en serie grunner for nedgangen, men det var ikke enighet om hva som betydde mest. Det var ikke engang tilnærmet samstemmighet mellom de forskjellige sosiologiske rapporter. Vi holdt en konferanse her i Rom med prester fra ialt 60 nasjoner, og hovedinntrykket ble det samme: Svarene varierte fra sted til sted.»

«Det eneste ord som muligens kunne dekke alt sammen var ordet *frustasjon*. Noen steder skyldtes denne frustasjon politiske forhold, andre steder utålmodighet med de rådende strukturer. (Mesteparten av de svar som la vekt på det siste kom forøvrig fra områder hvor man mangler strenge strukturer og rammer.)»

«Andre steder ble det pekt på økonomiske årsaker til nedgangen i kall. Flere sosiologer trekker her en parallell med nedgangen i andre yrker, for eksempel med situasjonen i læreryrket som mange steder har gått tilbake med nesten 22 prosent.»

«På det møtet vi holdt med representanter for prestene var *skuffelse* et begrep som stadig gikk igjen. Andre var trette og regnet seg selv for irrelevante i den nåværende historiske situasjon.»

«Men på den annen side kan vi altså nå regne med at en del av disse ting har vendt seg til å bli en inspirasjon for grunnleggelse av flere nye ordenssamfunn, samfunn som har bestemt seg for å gjøre Kirken relevant.»

I følge den statistiske årboken fra Vatikanet for 1971 som nettopp er offentliggjort rammet de hardeste tilbakeslagene i prestestanden land som Italia, Spania, Frankrike, Belgia og Holland.

Den katolske kirke mistet i 1971 i alt 920, alle kontinenter medregnet. USA var det land som kunne påvise den største økning i sognegeistlighet i samme periode, med 856.

I alt hadde Kirken 270 737 verdensprester og 149 792 ordensprester ved året utgang, det vil si tilsammen 420 429 prester.

Årboken forteller også at 13,5 prosent av de seminarister som var innskrevet ved katolske høyskoler i 1971 oppga studiene. (30 480 av 239 895.)

A. R.

ST. OLAVS REDAKSJON

TELEFON 20.72.26

eller 28.01.04.

Kardinal Wright.

Siste mann ut?

Er kardinal Wrights fornemmelse av at «strømmen har snudd» riktig, er forhåpentligvis jesuittpater Peter Hebblethwaite siste mann ut i den lange rekken av kjente katolske geistlige som i det forløpende tiår har bedt om å bli løst fra sitt kall og sitt embede. Hebblethwaite, en internasjonalt kjent skribent og avismann, har ifølge våre engelske kilder bedt om å bli løst fra preste-gjerningen av «personlige grunner».

Nå skal uttrykket siste mann ut tas for hva det er. Omslaget betyr ikke at man herefter for alltid skal slippe triste nyheter av dette slaget. Men det kan bety at den gode jesuittpaters navn markerer slutten på en krisetid når det gjelder preste- og ordenskall i Kirken.

Hebblethwaite har selv uttalt at det skritt han har tatt ikke er ment som en kommentar til den nåværende situasjon i Kirken eller i hans orden. Han håper fortsatt å ha et godt forhold til begge, og at han på en eller annen måte kan gjøre tjeneste innen Kirken som legmann.

Pateren har inntil nylig vært redaktør av det kjente tidsskriftet *The Month*, og har ofte skrevet i *The Times*, *Guardian*, *Daily Telegraph* og *Observer*.

RED.

Prester i geriljastyrkene

Fra Columbia på den andre siden av kloden kommer en melding som forteller noe om prestene og de politiske forhold de arbeider under. Og om den nødløsning noen av dem griper til:

Styrker fra armeen tok nylig til fange en katolsk prest, fr. Luis Zabala Herrera i en militæraksjon mot geriljaen. Den lille nyhet bekrefter at et stigende antall prester og legmenn idag deltar aktivt i gerilja-kampene mot landets reaksjonære regime.

Den første presten som med våpen i hånd, sluttet seg til frihetskjemperne i dette landet var Camilo Torres som ble drept i 1968 av de militære. Det fortelles at omkring 200 gerilja-kjempere har blitt tatt til fange eller drept under de siste aksjonene, blant dem altså pater Herrera.

I neste nr. av
«St. Olav»
tar vi opp et
helt annet
spørsmål:

Skandinaviske
katolikker
og den
karismatiske
bevegelse

Josef- hjem

EFFEKTIV

Damene på trappen er Josefsøstre. Ikke noen opposisjonelle, ytterliggående jenter — alle hører til den ærverdige ordens ledere og fremste representanter i 1973—74. De arbeider sammen med tusener av sine medsøstre i en stille, men forbløffende effektiv omstillingsprosess som foregår i ordenen verden over — en prosess vi her i Skandinavia ikke merker så mye til.

Bildet ble tatt under generalkapitlet ved juletid i Brasil. Og ser man nøye etter, vil noen av leserne straks kjenne igjen ordenens provinsialforstanderinne i Norge, søster Andrea (midt på bildet i hvit bluse) og søster Clemence (helt til venstre, en av de få fra Europa som gikk i drakt på møtene).

En av hovedtingene på dette generalkapitel som samlet 52 representanter var simpelthen spørsmålet om hvordan de forandringer som er foretatt virker i praksis. Søster Clemence sier det på denne måten:

— I 1969 ble våre konstitusjoner temmelig radikalt fornyet med sikte på større personlig frihet. Og der har man kanskje gått litt over steg enkelte steder. Enkelte har misforstått friheten, enkelte har ønsket større frihet, men har ikke vært rede til å ta

et større ansvar med på kjøpet. Alt dette har imidlertid skjedd forskjellig i de forskjellige provinser. I Europa hvor det er mange eldre søstre har prosessen gått langsommere.

— Hvordan har det gått på våre breddegrader?

— Vi har jo igrunnen gått frem med lempe, svarer søster Andrea. Vi har ikke gått så fort frem fordi vi har mange eldre søstre.

— Skjer det en innstramning etter det siste generalkapitlet?

— Nei. Men vi var enige om at vi skulle utdype disse spørsmål mer. Vi må forsøke å gi hver søster bedre forståelse for det som skjer. Vi har hatt mange institusjoner som har krevet søstrenes hele dag slik at vi ikke alltid har fått så mye tid til å sette oss inn i alt det nye. Men siden vi nå av-

vikler noen av institusjonene, får søstrene bedre tid til slikt. Erfaringene fra generalkapitlet må bringes videre, vi må ha et program over et år hvor vi forsøker å dele det vi har opplevd med våre medsøstre.

— Hvis altså 1969 var et skillepunkt for dere, et år da nye ting brøt gjennom i kjølvannet på Konsilet, hva er da 1974?

— Det er en utdypning av det vi har levet siden 1969, sier søster Clemence. — På grunn av Konsilet var 69 noe nytt. Men vi har enda tid frem til neste generalkapitel for å fastsette regelen. Og det er ikke slik idag at en konstitusjon kan vare i 50 eller 100 år, tiden er slik at konstitusjonene stadig må tilpasses. I dag foregår en kraftig understrekning av ordenslivets forpliktelser overfor menneskene rundt oss.

— Dere drøftet også spørsmålet om autoriteten. Noen nye ting der?

— I den amerikanske provins har nesten alle kommuniteter en gruppeledelse, uten forstanderinne/priorinne som hos oss, svarer Andrea. En gruppe forsøker i fellesskap å ta de nødvendige beslutninger. Og de beslutninger som blir tatt i gruppen forplikter like meget som beslutninger som blir tatt mellom en søster og en forstanderinne.

— Fungerer det?

— Visstnok meget bra. Men søstrene i USA har en utdannelse og en skoloring (tilføyer Clemence) som er meget jevn. De har alle en ypperlig utdannelse, også faglig — det er alle selvstendige mennesker som virkelig tenker og kan treffe avgjørelser.

— Betyr dette at man i hele ordenen nå tenker i små kommuniteter?

— Det betyr det ikke, sier søster Andrea. — Vi må finne ut hva som er best for vår provins. Vi kan ikke bare overføre ting fra et annet land. Hvis søstrene for eksempel ikke ønsker gruppeledelse, så vil vi aldri tvinge dem til dette. Det må grunnes på et

Søstrenes toppledere fra Brasil

OMSTILLINGSPROSESS

AV AGE RØNNING

ønske fra søstrenes side og det må være frivillig.

Søster Clemence tilføyer:

— Og når det gjelder store saker, så har jo kommuniteter med gruppeledelse alltid en provinsialpriorinne som overskuer det hele.

Og søster Andrea forklarer:

— Fra Kirkens side er dette med gruppeledelse ikke godkjent. En gruppe må ha en leder, man må kunne henvende seg til en provinsial. Men fordi vi er inne i en eksperimentperiode — som kan vare frem til et generalkapitel i 1979 — får vi lov til å forsøke å finne frem til passende former for alt dette.

— Betyr de siste erfaringene fra generalkapitlet og det vi har snakket om at dere vil bruke de år som er igjen av eksperimentperioden til større tempo?

— Det kommer jo an på, sier søster Andrea. — Jeg tror ikke at vi kan forandre alt for meget, vi har som sagt mange eldre søstre sammen med oss. Men når det gjelder de yngre søstre, så overveier vi nå om de skal få lov til å prøve nye former i egne kommuniteter. Men vi vil ikke dermed ha sagt at dette bare skal gjelde yngre søstre. Vi vil ikke si at det bare blir unge søstre i slike kommuniteter.

Nye impulser når ut i de forskjellige provinsene i disse årene. I et europeisk land har en Josefsøster fått i oppdrag av sin biskop å danne en ny kommunitet som skal være et tegn på den evangeliske fattigdom. Altså på frigjorthet fra det materielle, på ønsket om å dele med andre og å være til disposisjon for andre. Denne søsteren skal starte til våren sammen med to andre søstre, og det er allerede noen unge piker som vil slutte seg til dem.

— Tenker dere på lignende ting her hjemme?

— Det gir oss i hvert fall noe å tenke på. På at det er mennesker som søker og som føler seg tiltalt av en slik livsform. Unge mennesker idag er redd for institusjoner.

De norske representantene til generalkapitlet møtte ikke bare nye ideer eller delte erfaringer med søstre fra andre land og verdensdeler. De fikk også sterke inntrykk fra selve Brasil, en nasjon hvor bl.a. rundt 1500 Josefsøstre daglig møter en brutal virkelighet av urettferdighet, nød og undertrykkelse.

— Søstre arbeider i noen av de verste slumstrøkene, forteller de. — Enkelte steder under ganske vanskelige forhold. En søster har måttet gå i dekning, senere har hun blitt tvunget til å forlate landet. De får vanskeligheter, ikke fordi myndighetene vil hindre deres undervisning, det er regi-

St. Josef-søstrene er halvveis i sin «eksperimentperiode». I dette intervjuet forteller noen av søstrenes representanter i Norge om det som foregår i ordenen, her hjemme og på verdensbasis.

met interessert i. Søstrene driver religionsundervisning, de lærer folk å bygge noenlunde skikkelige hytter, å bore brønner, bygge felles ovner hvor folk kan bake brød, alt slikt. Men det som myndighetene ikke vil, er at folk blir seg bevisst sitt eget menneskeverd og litt etter litt blir så pass selvstendige at de kan opponere. Bevisstgjøring vil de ikke ha.

Søster Andrea sier:

— Vi hørte om en enkelt mann som eide en hel landsby, han betalte simpelthen ikke lønn til de som arbeidet for ham. En av våre søstre gikk først til mannen, siden til myndighetene for å klage. Vår generalpriorinne, den danske søster Benedicte sa til meg: Denne søster må vi ha bort herfra før hun forsvinner. De som protesterer mot urettferdighetene forsvinner bare. Et sted var det for eksempel en søster og en prest som fant en mann som hadde blitt drept og gravd ned, føttene stakk opp av jorden. De ville

(Forts. neste s.)

Forberedelser, dokumenter og munterhet på «kammeret» under generalkapitlet.

«Falske representanter»

Sier Eugen Barabanov

Denne teksten ble skrevet i november 1973 av en ung sovjetrusser, Eugen Barabanov. Det er et interessant dokument som lar oss få vite hva en ung ortodoks kristen mener om dagens offisielle økumenikk. For å forstå ham helt ut, må man huske på at siden de ortodokse kirker i øst kom med i Kirkenes Verdensråd i 1961, har de i dette forum ført en politikk som er egnet til å vekke forbauselse. Overvåket, kontrollert, kneblet av makthaverne i sine respektive land (spesielt i Sovjetsamveldet) — ved de internasjonale møter utfolder de en overveldende aktivitet. De er stortalende, snare til forargelse og tåler ikke tvil om at kirkelivet i deres hjemland er i den skjønneste orden.

Det er klart at deres nærvær i Kirkenes Verdensråd skyldes en overenskomst mellom den erklærte ateistiske stat og kirkens ledere. Man ville gjerne gå med på at disse kirkens menn er i god tro, fanger som de er av en politikk deres forgjengere har slått inn på i håp om å redde det som reddes kan. De mener uten tvil at regjeringen ved å tillate dette «spill» overfor utenverdenen stilltiende binder seg til å bevare det som ennå finnes av religiøse strukturer. De er ikke desto mindre helt avhengige av statens ordrer og tjener dens politiske mål ved å opprettholde myten om at det råoleranse, ja, endog religionsfrihet, i deres hjemland.

Men hvem representerer de, disse «representanter» for de ortodokse kirker i øst? Det er det spørsmålet Eugen Barabanov stiller seg. Og hans svar er en overraskende «avmytologisering» av «de økumeniske diplomater som

falske representanter». Hans uttalelse får en spesiell interesse ved at den stammer fra den russisk-ortodokse kirkes mest levende del i dag, de intellektuelle kretser hvor konvertittene strømmer til, men er lite villige til å la seg føre passivt ad opptråkkede stier. De elsker kirken og dømmer den strengt ut fra sitt evangeliske ideal. La dem selv ta ansvaret for denne kritikk. Men burde ikke de «økumeniske diplomater» fra Kirkenes Verdensråd og Vatikanet lytte til dette ord fra «grasrota»? Risikerer de ikke å forråde de alminnelige kristne ved å låne øre bare til offisielle utsendinger?

Men dette dokument angår ikke bare kirkens diplomater og ledere. Det angår oss alle. Har vi ikke alle mer og mindre en tendens til å fordømme det som er galt i fjerne land (i Chile, i Vietnam), mens vi lukker øyne og ører for den nød og lidelse som er så altfor nær?

Eugen Barabanov er født i Moskva i 1943 og ble kristen 18 år gammel. Han er legmann, gift og har to barn.

Han er kunsthistoriker med eksamen fra universitetet i Moskva og har vist en levende interesse for filosofi og religion. En avhandling han har skrevet, om «Estetikken i kirkefedrenes lære», er aldri blitt utgitt, men frem til siste høst var han medlem av redaksjonen i «Iskusstvo», et tidsskrift for estetikk.

Natten mellom 24. og 25. august 1973 ble hans bolig i Moskva gjenstand for en husundersøkelse. Menn fra KGB lette etter antisovjetisk litteratur. Da de ikke fant noe, tok de med seg en hel sekk med teologiske bøker, utgitt i utlandet. Under forhøret hos sikkerhetspolitiet erkjente Barabanov å ha smuglet manuskripter og dokumenter til vestlige land, men i stedet for å forsvare seg selv, satte han alt inn på å forsvare tankens og ordets frihet. Han greide å få gitt vestlige journalister en modig erklæring hvor han hevder retten til å redde litterære verker, som blir undertrykt av sensuren, fra glemsel. Senere har Eugen Barabanov mistet sitt arbeid, og han lever stadig under truselen om rettslig forfølgelse.

Josef-søstrene . . .

(Forts. fra forrige s.)

begrave ham og tilkalte politiet. Den presten ble myrdet en stund etterpå og søsteren er forsvunnet, ingen vet hvor.

— Traff dere erkebiskop Camara?

— Nei. Avisene får ikke lov til å skrive om ham, ingen visste noe om prisutdelingen i Oslo. Vi hørte at to av våre medsøstre, to brasilianske, fikk brev fra Europa. De var åpnet, inni dem var lagt pornografi om Camara.

Det må være underlig for søstrene å vende tilbake til stille norske forhold, til diskusjoner om ordensdrakten o. l. Deres oppgave blir bl. a. å fortelle oss mer om den virkelighet Kirken møter i 1974.

ter fra øst»

i kritisk dokument

Man skulle tro at den kirkens enhet som så mange i dag streber mot, var like uomtvistet som verdens enhet, sier han. Overalt bekjenner de kristne sin tro på én kirke. Det greske ord «ekkesia» betegner forøvrig, ifølge Kyrillos av Jerusalem, «alles samling til ett». Men det vil ikke si at kirkens enhet har fått konkret form i historiens løp. Kirken er tvert imot splittet, delt i forskjellige trossamfunn og innbyrdes fiendtlige lokalkirker, og kristne hele verden over søker etter midler som kan gjenopprette enheten.

Vår tids økumeniske bevegelse er et slikt middel; den er et forsøk på praktisk og konkret virkeliggjørelse av de kristnes opprinnelige enhet. «For alle skal det være tegnet på at dere er mine disipler: At dere har en slik innbyrdes kjærlighet» (Jo. 13, 35). Århundrer igjennom har dette ord tynget de splittede kristnes samvittighet. Men kristendommen måtte komme i en hittil ukjent krise og den store masse oppgi troen og kirken for at behovet for ekte brorskap, for å være ett i Kristus, skulle føles påtrengende.

Skal man tale om kallet til kristen enhet i dag, må man også tale om det som hindrer dens virkeliggjørelse. En av de farer som truer den økumeniske bevegelse — ja, hele vår sivilisasjon — er den fare vi kan kalle «falsk representasjon».

Politiske illusjoner er en slags fantomer. Tomme for innhold formerer de seg like lett som parasitter og nærer seg av tilliten fra tause menneskemasser uten ansvar. Derfor trenges det alltid noen til å utbre dem, forsvare dem, hevde dem og sist, men ikke minst, «representere» dem. I et totalitært samfunn er det en hel mengde slike representanter. De fungerer i kraft av et ferdiglaget program, men i virkeligheten representerer de hverken noe eller noen. Disse menn som har et tipp topp propagandaapparat til rådighet, skaper selv den opinion man tror de bare er talerør for. Og hvis disse «representanter» møter mennesker som representerer virkelige meninger, politiske grupperinger og åndsretninger, så lar de falske representanter seg vanskelig skjelne fra de ekte.

Når intellektuelle «humanister» fra et totalitært land — forfattere, diktere, politikere — møtes med humanister fra Vest, som også skriver dikt eller romaner, som også kjemper for fred og kanskje blir forfulgt for det, hender det ofte at de to parter bruker nøyaktig de samme ord; men det eneste man oppnår, er å skape den nødvendige illusjon av enhet og gjensidig forståelse. Man må tilføye at enkelte vestlige humanister for alvor tror at deres samtalepartnere er humanister som de selv, — de bruker jo nesten de samme ord for å tale om fred og om frihet for de undertrykte! De glemmer bare én ting: at i et totalitært samfunn representerer disse humanister bare et humanistisk språkbruk, nødvendig, men utelukkende

(Forts. s. 61.)

Helder Camara:

HANS PREKEN I
ST. OLAV KIRKE

Den som har tatt imot meget, har trengt meget. Var vi rike, behøve vi ikke ta imot noe som helst. Det menneske som best forstod mottagerens fattigdom, var Maria, hun som ble utvalgt av Faderen til å være Kristi Mor, mor til Guds Sønn som ble menneske. Hennes lovsang er ydmykhetens hymne, sunget av en som vet seg den fattigste av alle skapninger, fordi hun har tatt i mot mest.

Dessverre glemmer vi mennesker altfor lett denne sannhet. Vi tar imot Guds åpenbaring uten å fortjene den; ikke desto mindre har vi tendens til å se på oss selv som rike eiere med monopol på sannheten og med enerett til Guds Hellige Ånd. Hvor mange splittelser, hvor megen kamp har vi ikke kastet oss ut i for å slå fast hvem som egentlig hørte Gud til? Og dog: hvem kan noensinne påstå at han åndelig sett er millionær? . . . Gud er kjærlighet, han er fredens Gud, mens vi utmerket oss ved den sorgeligste av alle former for krig: religionskrigene.

Vi åpner kløfter som skiller oss, — vi som er mennesker og barn av den samme Skaper og Far, kløfter som det siden er vanskelig å fylle igjen. Vil det én dag skje at vanlige mennesker — jeg tenker på de ydmyke og enkle, de som har minst utdannelse, men nesten bestandig størst tro — vil det én dag skje at disse får øynene opp for det som vi begynner å skimte? Dessverre betrakter de fortsatt dem som ikke tilhører deres eget trossamfunn som djevelens avkom, og vil vel fortsette med dét, — særlig hvis de andre ikke er kristne, og helt spesielt dersom de skulle være tåpelige nok til å være ateister. De er ikke i stand til å skjelne hverken det som skiller eller det som forener oss. De er ikke sindige nok

(Forts. s. 60.)

Pave Paul's bud katolikkene

Kjære sønner og døtre,

Det er omtrent 10 måneder siden Vi kunngjorde det Hellige År. «Fornyelse» og «forsoning» er nøkkordene til årets feiring: De sammenfatter det håp Vi setter til det Hellige År. Som Vi før har sagt, vil de ikke få noen effekt med mindre de ikke forårsaker et visst «brudd» i vårt indre.

Fasten står nu for døren, den tid som er særlig bestemt for vår fornyelse i Kristus og for vår forsoning med Gud og med vår neste. I fastetiden tar vi inderlig del i Kristi død og oppstandelse, ved å bryte med synd, urettferdighet og selvopptatthet.

Vi ønsker derfor idag å understreke det «brudd» som

fastens ånd krever, et brudd med de altfor ensidige bånd som binder oss til våre jordiske goder, enten de er mange som hos den rike mann, Zacheus (Lukas 19., 8), eller få som hos den fattige enken Jesus lovpriser (Markus 12., 43). I den tids blomstrende språk preket den Hellige Basil for de rike med disse ord: «Det brød du har tilovers er de sultendes brød; de klær som henger i ditt klesskap er de nakne klær; de sko du ikke brukes tilhører dem som ingen sko har; de penger som du gjemmer bort er de fattiges penger; i det hele tatt: de kjærlighetens handlinger du ikke gjør er like mange urettferdigheter som du gjør deg skyldig i.»

(Se side 51)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 5	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587	—	18.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45	—
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07	10.00	—	—
<i>Florida kapell</i>	—	19.00	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255	—	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	11.00	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
Eikeli kirke	19.00	9.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30	10.45	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	—
Biskopen og prestegården tlf. 21 214	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eystein kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94	19.30	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 3604	—	—	—
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I.VII—31.VIII)	19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634.	—	11.00	—

Viktige møter i Osnabrück

Ord som disse stemmer oss til ettertanke, særlig i en tid hvor hat og konflikter forårsakes av dem som samler i lade mens andre intet har, eller av dem som bekymrer seg mer om sin egen fremtid enn for nestens lidelser idag, og av dem som i tankeløshet og selvsopptakthet ikke vil gi fra seg det de ikke trenger til dem som mangler det nødvendige. (Bef. Mater et Magistra.)

Og hvordan kan vi her la være å tenke på den fornyelse og forsoning som vårt ene Eukaristiske måltid både krever av oss og sikrer oss? Skal vi dele med hverandre Herrens Legeme, må vi også være fylt av det oppriktige ønske om at ingen skal savne det nødvendige, selv om dette for oss skulle innebære et personlig offer. Noe annet ville være en blodig hån mot Kirken, Kristi mystiske Legeme som vi alle er del av. I brevet til Korintherne advarer St. Paul oss mot den fare som ligger i en klanderverdigg oppførsel i så hen-seende.

Vi ville synde mot det menneskelige fellesskap om vi nektet våre millioner av brødre og søstre det som kreves for deres utvikling som mennesker. I denne fastetiden oppfordrer Kirken og dens caritative institusjoner alle kristne til å hjelpe til med å føre videre denne kolossale oppgave. Å forkynne det Hellige År vil si å forkynne selvsopprettelsens dype glede, den oppofrelse som gir oss sannheten om oss selv og om den menneskelige familie slik Gud ønsker den skal være.

På denne måte kan fastetiden bringe oss, allerede her i livet, foruten løftet om en himmelsk lønn det hundrefold som Kristus lovet dem som gir med et åpent hjerte.

Den siste uke av februar samles omtrent 40 katolikker fra hele Norden i Osnabrück. De nordiske biskoper skal holde sin konferanse der, etter innbydelse fra bispedømmet i Osnabrück. Men denne gang kommer ikke biskopene alene. Representanter for prester, søstre og legfolk er også innbudt til et pastoralmøte som går umiddelbart forut for bispekonferansen.

Emnet som skal drøftes, er «Forkynnelsen i verden av i dag» — det samme emne som bispesynoden til høsten skal ta opp. Møtet i Osnabrück blir derfor en forberedelse til den, samtidig som det går inn som et ledd i den nordiske målsetningsdebatt som har foregått en tid.

Møtet er blitt forberedt så grundig som mulig. I hvert bispedømme har utsendingene dannet arbeidsgrupper for sammen med biskopene å studere problematikken i nordisk perspektiv.

Grunnlag for arbeidet har først og fremst vært den tekst biskopene ut-

formet under sin siste konferanse i Trondheim i august—september 1973. De laget den med henblikk på videre diskusjon, både i de lokale arbeidsgrupper og på møtet i Osnabrück. Målet er å få til en inspirerende tekst som svarer til vår nordiske virkelighet, og gir idéer som det er mulig å sette ut i livet. Dessuten ville man gjerne få utkrystallisert noen tanker som kan bety noe for Verdenskirken ved neste Synode.

Arbeidet som har foregått i løpet av høsten og vinteren, har ført til utvidelse og utdypelse og delvis omforming av teksten fra Trondheim. Man har stilt opp to serier av spørsmål til debatt — en om forkynnelsen og en om fellesskapet.

Så vidt vi vet, er det første gang et slikt møte kommer i stand her i Norden. Det burde bli noen givende og interessante dager i Osnabrück, og de skulle kunne hjelpe deltagerne til å føle så å si på kroppen at Kirken — det er vi alle, og dens liv avhenger av alles innsats.

St. Olav håper å kunne bringe fylldig referat av møtet i neste nummer.

ST.OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 31. august 1974

8 dages flyreise med full pensjon

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna» d.kr. 1380.—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D» d.kr. 1050.—

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS C.M.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og filmmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP

HELDER CAMARAS PREKEN

FORTS. FRA SIDE 57

til å erkjenne at våre adskilte brødre — enten de nå tilhører andre religioner eller ingen tro har — uten selv å vite det, ofte er kristne i sine handlinger, slik som Kristus sa.

Dengang Guds Ånd drev oss til å søke veier til kristen enhet, selv da foretok vi et valg. Vi begynte med å nærme oss de kristne samfunn som sto oss nærmest og som vi syntes best om. Det var bare motstrebende vi søkte kontakt med jødene, som vi hadde gitt skylden for Kristi død, fordi vi hadde glemt at vi alle er ansvarlige for at Guds Sønn døde. Hvordan kan vi glemme at vi er Abrahams, Isaks og Jakobs barn, at våre patriarker og profeter var jøder og at Kristus selv var jøde? . . .

Det var bare etter store anstrengelser at vi til slutt oppdaget sannheter og rikdommer, ikke bare i de ikke-kristne religioner men til og med hos ateistiske humanister, som ofte foregår oss med eksempel på offervilje til andres beste og kjærlighet til mennesket.

Gud på sin side, setter oss et enestående eksempel ved sitt storsinn. Faderen er alles Far. Tror de hvite kanskje at de har større andel i sønneverdigheten enn de sorte, de gule, de røde eller de brune? Og hvem vet ikke at Gud lar solen gå opp over både gode og onde og lar det regne både på de rettferdige og urettferdige? Det ville ha vært en enkel sak for Faderen å skape universet én gang for alle, ferdig og fullkomment. Men det var hans vilje i stedet å sette i gang en skapende utviklingsprosess. Og da mennesket stod frem i hans bilde, ham lik, lot Gud ham bli medskaper og befalte ham å råde over skapningen og å fullbyrde skaperverket.

Guds Sønn ble menneske for å utfri menneskene, og han døde for alle . . . Ingen, absolutt ingen, ble stående utenfor virkningen av dette hans gjenløsende offer. Han døde slett ikke bare for de kristne; han døde for alle mennesker. Også for Sønnen ville det ha vært enkelt å fullføre verdens frigjøring én gang for alle. Men han la bare fundamentet, fordi han ville at mennesket skulle ta del i frigjøringsverket.

Den Hellige Ånd som i skapelsens opphav gjorde vannet grøderikt og som spilte en så avgjørende rolle i urkirkens liv, — denne Guds Ånd har ikke forholdt seg

taus; har hverken holdt seg borte eller er forsvunnet. I et århundre som skjemmes av egoisme, fremmedgjørelse, av hat og urett, gjør Herrens Ånd en gjerning som ikke ville være tenkbar uten hans hjelp. I alle folkeslag og raser, alle sprogsamfunn og religioner, i alle fellesskap, vekker han til live kjernegrupper som ønsker å gjøre en innsats for en rettferdigere og mer menneskelig verden.

Også for Guds Ånd ville det være lett helt alene å sikre fred, rettferdighet og kjærlighet. Men også han ber mennesket om å samarbeide.

De forskjellige religioner, som før i tiden så ofte gav etter for fristelsen til makt og prestisje, utsettes nu — gjennom politikken — for fristelsen til å gi etter for de regjeringers krav som bare tillater religion som en privat-sak, — krav om å begrense virksomheten til å holde gudstjenester, men fremfor alt krav om å støtte opp om den offentlige autoritet og orden. Religionssamfunnene gir for lett etter for restriksjoner mot deltagelse i det politiske liv. Heldigvis skjer det at det — ved siden av den vanlige partipolitikk og prestisjehensyn — gis plass for en politikk som vil fremme det felles beste, som vil overvinne egoisme og verne om rettferdighet; for alt dette er nødvendige forutsetninger for fred.

Når det hender at vi kristne gjør en innsats for rettferdighet, så gjør vi i virkeligheten bare godt igjen tidligere grove unnlåtelsessynder. Både i verdensmålestokk, og — for Latin-Amerikas vedkommende — i kontinentalmålestokk, har vi Kirkens menn, særlig biskoper og prester, vært så opptatt av å opprettholde autoritet og samfunnsorden, at vi ikke har innsett at vi derved bidro direkte til å bevare den mest skrikende urett. Slik har vi gjort oss medskyldige i at tusenvis av mennesker levde i umenneskelige forhold.

Religionene ville få nytt liv dersom de i stedet for å være opptatt av interne problemer, djervt vendte tilbake til de store menneskelige anliggender. Hvilken religion kan unnlate å være interessert i fredens sak, uten derved nødvendigvis å ville trenge seg inn på statsmaktens eller spesialistenes særrområder? Men hvordan være interessert i fred uten samtidig å arbeide for rettferdighet? Innlysende er det imidlertid at religionssamfunnene,

HÅNDARBEIDSBASAR 1974

fra 22. februar til 9. mars. Åpent hver dag fra kl. 10.00 til kl. 18.00. På søndagene etter høymesse til kl. 13.00. Ellers etter avtale.

Gjennomgangslodd kr. 10,—, enkeltlodd kr. 1,00. Lodder kan bestilles og gevinstene blir gratis tilsendt. Hjelp oss å hjelpe de underernærte barn i tørkeområdene i vår verden.

Vi ønsker alle hjertelig velkommen til et besøk.

ST. BIRGITTAFORENINGEN
Kristian V plass 1. 1750 Halden.

Påske i Rom: 9/4—16/4 — fly — Casa Pallotti — Pris: kr. 1145,—.

Kunstreise til Firenze: fly — 8 dg i maj — Pris: kr. 1095,—.
(Forhør bureauet om nøjagtige data.)

Forår i Rom: 31/5—14/6 — fly — pension Monaco — Pris kr. 945,—.

Sommer i Rom: 24/6—8/7 — fly — Casa Pallotti — Pris: kr. 1395,—.

«Kulturperler»: 23/9—7/10 — fly — Rom—Firenze—Assisi —
Pris: kr. 1550,—.

STENO REJSER

Holmbladsgade 11. DK-2300 København S.
Tel. (01-27) Asta 2312

«Falske representanter» . . .

(Forts. fra s. 57.)

konvensjonell. Man setter alt inn på å bevare den, for den skjuler det totalitære systems sanne natur som ødelegger menneskets ånd, altså nettopp det som gjør ham til humanist.

De samme tendenser gjør seg gjeldende i den økumeniske bevegelse. Kristne fra forskjellige kirker og trosamfunn har sine representanter, som i deres navn fører den kirkelige politikk, forhandler, sitter i møter, undertegner referater og kommunikerer. I de forhandlinger og møter som ikke har et dogmatisk eller teologisk emne, holder politikken sitt inntog med hele det velkjente følge av svulmende løfter, veldreide fraser, akademiske lovtaler over rettferd, brorskap og nestekjærlighet. Dette avtalte «spill» begynner når alt i et samfunn, fra kultur til kirkeliv, kommer inn i det politiske magnetfelt. I et totalitært system kan det ikke være annerledes. Det er med velberådd hu man der benytter ord som gjør det mulig å få hele verden i tale, og som derfor åpner muligheter for å påvirke den direkte. Det er av samme grunn man ser en spesiell kristen representasjon vokse frem, desverre like falsk som humanistenes, skribentenes eller fredsvennenes. Her tar det politiske element form av appell til den kristne samvittighet.

Den internasjonale «storpolitikk» bedrag.

Dette vil ikke si at man bør forkaste hele den politiske

i den grad de av samvittighetsgrunner slutter å gi moralsk støtte til en kvasi-samfunnsorden, vil komme til å miste statsmaktens og de mektiges velvilje og støtte; ja: utsette seg for direkte overgrep fra disse. Men støtten fra ungdommen er et sikkert tegn på at de er på rett vei. Lykkelig den sak som har de unge bak seg!

De unge får dessverre ofte inntrykk av at de religiøse ledere ofte er motivert av frykt, egeninteresse eller overdreven forsiktighet.

Måtte Gud bevare meg fra å ville belære dere. Men la meg komme likevel med denne appell: LA OSS IKKE FRYKTE DEN ØKUMENISKE ÅND, LA OSS IKKE BRUKE DEN DRÅPEVIS, MEN TVERT OM ERSTATTE VÅR LATTERLIGE, MENNESKELIGE TRANGSYNTHET MED EN ØKUMENIKK SOM EIER DIMENSJONER AV GUDDOMMELIG BREDDE.

TILSTELNING

til inntekt for feriehemmet

«PERSBRÅTEN»

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.

Lørdag 2. mars kl. 16.30: BARNEAFTEN

Søndag 3. mars kl. 19.30: FOR VOKSNE

Kirkekaffe etter messene.

VELKOMMEN!

Ta venner og bekjente med.

Mariakongregasjonen.

sfære en bloc, benekte dens åpenbare nødvendighet og dens innflytelse på mange av livets områder. Det ville være en forbrytelse fromt å overlate politikken til denne verdens fyrste. Men de kristne burde bedre enn noen vite at synden er til stede også i politikken, og ikke la seg narre av den bedrageriske bruk av «kristne» ord når det egentlig dreier seg om noe helt annet enn kristent engasjement og vitnesbyrd.

Med tragisk lettsinn prøver de kristne å leke internasjonal «storpolitikk», især når de under dekke av den økumeniske bevegelse blindt utfører ordrer fra sine regjeringer. Det er trist å høre disse kirkelige diplomater erklære uten å blunke at kristen og politisk samvittighet er ett og det samme — en ytterst tvilsom påstand. Til overflod anser de seg som de eneste rettmessige representanter for sin del av verden.

Mot kynismen og den politisering av etikken som nå foregår, må kristendommen kompromissløst hevde det godes prinsipp og ansvarets betydning. Den kan nemlig

(Forts. neste s.)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	} Arendal
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Lillestrøm
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tromsø
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs Kirke	} Trondheim
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

«Falske representanter» . . .

(Forts. fra forrige s.)

ikke vitne om den evige sannhet den bærer i seg, uten å bygge på moralske prinsipper.

Hvordan foregår det i virkeligheten? La oss se på avslutningen av en eller annen internasjonal konferanse av kristne. Våre kirkelige diplomater har gjort seg bemerket ved sin nidkjærhet for fred og sosial rettferd. Men så våger noen å nevne undertrykkelsen av kristne i deres egen kirke eller krenkelsen av menneskerettighetene i deres eget land. Da blir de plutselig tause, mister fatningen og begynner å hope løgn på løgn. De skriker opp om provokasjon, om bakvaskelse diktert av ønsket om å blande seg inn i de indre anliggender i deres kirke, i deres land . . . Det gjør vondt å høre så åpenbare usannheter, men enda mer vondt å konstatere den skrikende forskjell mellom den uttalte tørst etter rettferd i verden og det ynkelige forræderi av nesten. Likevel later denne tvetydighet ikke til å uroe verdens samvittighet i synderlig grad. Men det ville være for enkelt å skyldte på moralsk vanegjengeri. Denne sklerose er snarere tegn på det vi kan kalle samvittighetens politisering.

«Jeg var sulten, og dere gav meg mat; jeg var tørst, og dere gav meg drikke; jeg var hjemløs, syk, i fengsel. Alt hva dere har gjort mot selv den ringeste av mine brødre, det har dere gjort mot meg» (se Mt. 25, 35—40).

Hvor møter man den som er sulten eller tørst, som er hjemløs eller syk, hvor kan man besøke den som er i fengsel? I den konkrete situasjon jeg befinner meg i, sammen med helt konkrete mennesker som deler mine konkrete erfaringer om kristendom, moral, kultur, språk . . . Det er nettopp der vi møter vår neste; det er der vi kan finne den som er sulten eller i fengsel. Ifølge Evangeliet er dette den første betydning av ordet «neste». Vi er dens neste som skriker mot oss i sin nød og lidelse. Og dette skrik gjenlyder i vår erfaring, merket som den også er av nød og lidelse, som et rop om hjelp. Det er alt dette

som gir vår kristendom liv. Og når alt kommer til alt, er det kvaliteten av vår kristendom som beviser at det kristne brorskap og fellesskap, Kirken, er levende virkelighet.

Men alt er forandret hvis vi gir oss til å velge vår «neste» etter maktthavernes ønske. Det får oss til å lytte bare til den appell som av en eller annen grunn svarer til deres interesser i øyeblikket. Og så utmaler vi riktig gripende lidelser og ulykker hos fjerne folk som vi vet lite om, bare fordi dette stemmer overens med den politikk vi er innblandet i. Høylytt fordømmer vi den urett som rår på den annen side av jorden, idet vi lar skinne igjennom at hos oss sitter lov og rett i høysetet. Med stor veltalenhet sjonglerer vi med idéer som kristenplikt og nestekjærlighet, for å skjule vår hardhet og vår maktesløshet overfor de krav medfølelse og konkret hjelp stiller.

Det er slik den kristne samvittighet umerkelig blir politisert. Den makt som ligger i abstrakte ord og begreper, styrket av de «fremskrittssvennlige» sosiale læresetninger som fagdemagogene med stor flid vikler inn i vakre teologiske talemåter for å skjule det antikristne i dem, denne ordenes makt viser seg sterkere enn den gamle kristenplikt å være et levende vitnesbyrd. Og forhekset av idéer om universell rettferd legger vi ikke engang merke til all den falskheter og løgn som øses ut over verden.

Nei, vi har ikke gitt den sultne mat, men vi har latt ordene flomme i taler om nødvendigheten av en planmessig kamp mot hungersnøden, — i hans eget land. Vi har ikke gitt den som tørster, å drikke, men vi har skrevet utallige avhandlinger om nytten av kunstig vanning. Vi har ikke tatt imot den hjemløse, men vi har fordømt dem som ikke har bygd nok boliger. Vi har ikke sett til de syke, men vi har hudflettet helsevesenet for mangelfull organisasjon. Vi har ikke besøkt den som er i fengsel, vi

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tlf. 83 19 16 - 83 33 32

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. AR

HVER 14. DAG

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

American Foto

SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER

Engene 4 - Tlf. 83 11 45

Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

har ikke løftet en finger for å hjelpe ham, men fulle av rettfærdig harme drar vi til felts mot sosial urett. Det er bare én ting vi glemmer i vår fariseiske opphisselse — alle disse vakre ordene krever ikke ett eneste personlig offer av oss. All denne nidkjærhet har vi utfoldet til beste for en del av verden hvor ingen har kunnet høre våre krav, og hvor vår hellige vrede ikke har uroet noen.

Denne inflasjon i «kristne» ord og begreper røper en alvorlig krise, som ennå ikke er brutt ut. Verden er ikke bare et bytte for det onde, men også for det fullkomne ufruktbare «kristne» prat. Umerkkelig er kristendommen blitt gjenstand for spekulasjon på det politiske marked. Et tegn på det er at de kristne ord er blitt pseudo-kristne. De beholder kanskje sitt innhold; de er ennå tunge av ønsker om fred, frihet, uavhengighet, rettfærd, men de har fått det tørre og pregløse over seg som kjennetegner den politiske sjargong.

De kristne har glemt kunsten å uttrykke sine egne prinsipper på en sikker måte. Deres overbevisninger er havnet i de ideologiske flosklers felle. Forvrengt på den måten kan kristen enhet se ut som en illusjon. Og likevel — for oss er den virkelig, for den hviler på en grunnmur som går så dypt at ingen propaganda kan rokke ved den. Kristen enhet har sin rot i den grunnleggende samhörighet mellom mennesker som bærer Guds bilde i seg.

K. G. J.

Gi et gaveabonnement

OSLO	OSLO
<p>TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE</p> <p>Kaj Munks vel 41, Oslo 8 Tlf. 23 02 40</p>	<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN</p> <p>Gladsvel 23, Grefsen Tlf. 21 18 32</p>
<p>T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRÅ</p> <p>Ullevålsvn. 1 - Oslo</p> <p>Privat 55 77 87 - 69 43 72 Tlf. 20 79 06 - 20 79 05</p>	<p>THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI</p> <p>Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>

OSLO

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen

TØYENGT 2 Oslo

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

..Et alle tiders all-round glass..
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

40 KARAT

Sammenstillingen er unektelig nok så bisarr: En av vår tids fineste skuespillerinner, *Liv Ullmann*, opplært og trent i Ingmar Bergmans harde skole til å tolke de dypeste og vareste sinnsstemninger, de fineste nyanser, øyeblikkets skiftende stemning, — og en film av den helt banale typen, konvensjonell som en kjærlighetsfortelling i et ukeblad. Dette er de ingrediensene som filmen *40 Karat* opererer med, og det er vel ikke uten grunn at man har stilt spørsmålet om hvor klokt det mennesket er som råder Liv Ullmann når hun velger hvilke filmer hun skal spille med i. Det kan knapt være tilbudene det skorter på, får vi tro, men hvorfor velger hun galt såpass ofte som hun gjør?

Allikevel er filmen severdig. På tross av sin banalitet, er det spørsmålet som den stiller egentlig litt interessant: Hvordan kan det ha seg at ingen reagerer når en 45 år gammel mann — eller eldre — gifter seg med en pike ung nok til å være hans datter, mens all verdens amatørfreudiane får det travelt når det motsatte skjer, nemlig at en moden kvinne forelsker seg i en ung mann? Vi aner at svaret har noe med kjønnsroller å gjøre, og dét er jo et debatt-tema som er aktuelt nok. Slik sett, kan derfor historien i *40 Karat* ha en viss interesse. Filmen forteller nemlig om en kvinne på 40, norsk-amerikansk som det høver seg, som under en sommerferie i Hellas forelsker seg i en ung amerikaner, sympatisk fremstilt av Edward Albert. De skilles etter en natt og møtes igjen helt uventet i deres opprinnelige miljø, det høyere borgerskap i New York. Hele resten av filmen forteller så om hans utrettelige forsøk på å overvinne hennes betenkeligheter angående en slik allianse. Det kommer vel knapt som noen overraskelse at de til sist får hverandre, idet de modig trosser alle

konvensjonens krav og satser på kjærlighetens makt.

Allikevel er ikke *40 Karat* noen helt kjedelig film. For midt oppe i det banale, får vi se Liv Ullmann levere noen meget dyktige små studier i skuespillerkunst, som er pengene verdt. Å se henne avlevere nummeret: «Kvinne som møter sin hemmelige elsker helt uventet og forsøker å skjule at hun kjenner ham», «Kvinne helt fortumlet av kjærlighet» osv., — slike små sekvenser, som det er ganske mange av, er små perler både av høy skuespillerkunst og av komikk.

For Liv Ullmann viser i denne filmen at hun også kan spille komedie, dersom det var noen som trodde at hun bare kan tolk sjelfull alvorstunghet etter sin tid i Bergmans studioer. Og hun viser ikke bare det. Hun viser også at hun er en stor nok skuespillerinne til å stå på egne ben. Hun kan spille, dét visste vi jo, men hun kan også spille friggjort fra Bergmans mesterhånd. Bare for å kunne slå dét fast, er det verd å ta en titt på denne filmen.

P. H.

Liv Ullmann og Gene Kelly i 40 KARAT

Søndag 24. februar: Felleskapets dag

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.